

וחכמים אומרים, אין צריך ליקח לו דרך.

ומודה רבי עקיבא בזמן שאמר לו "חורן מאלו", שאינו צריך ליקח לו דרך.

אלמא, סבר רבי עקיבא, כיון דלא צריך לומר "חורן מאלו", ובכל זאת קאמר, ודאי לטפוי מלתא קאתי [בא להוסיף איזה דבר], ולכן אינו צריך ליקח לו דרך.

הבא נמי, כיון דלא צריך לומר "כראוי לו", ובכל זאת קאמר, לטפוי מלתא קא אתי.

תנו רבנן בכרייתא: שכיב מרע שאמר "מנה יש לי אצל פלוני", העדים כותבין מה ששמעו ממנו, בלשון זו: "זכרון עדות שהיתה בפנינו שאמר פלוני שכיב מרע, שפלוני חייב לו מנה, ומה ששמענו כתבנו וחתמנו".

ויכולים לכתוב כך, אף על פי שאין מכירין יודעים שחייב לו. (187)

לפיכך, כיון שהעדים כותבים אפילו בלא שידעו אם הדבר אמת או לא, כשהוא [היינו היורש] גובה, צריך להביא ראיה כדבריו.

דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים, אין העדים כותבין אלא אם כן מכירין.

לפיכך, כשהוא גובה, אין צריך להביא ראיה שהרי השטר מעיד כדבריו, ועדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בכי"ד. (188) עד כאן הכרייתא.

אמר רב נחמן, אמר לי הונא, תנא [תגרוס בכרייתא זו להיפך], "רבי מאיר אומר אין כותבין, וחכמים אומרים כותבין".

ואף רבי מאיר מן הדין מודה לחכמים, שיכולים לכתוב. ולא אמר שלא יכתבו, אלא משום שחשש לבית דין טועין.

כלומר, חוששים שמא יטעו בי"ד לחשוב שהעדים דרשו וחקרו, והתברר להם שאותו פלוני חייב לו מנה. וכיון שחתמו על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותם בכי"ד, ויוציאו ממון מכה השטר.

לכן תקנו, שלא יכתבו אלא אם כן יתברר להם הדבר.

אמר רב דימי מנהרדעא, הלכתא כותבים אף על פי שאין מכירים, ואין חוששין לבית דין טועין.

האב, הוי טענת ברי, ויתחייב שבועת מודה במקצת?

ועיין בקובץ שיעורים (תעא) שהוכיח בדעת הרמב"ן שטענת ברי של האב בכל מקרה אינה מועילה לבן לענין שבועת מודה במקצת.

188. הקשה בקובץ שיעורים (תעא) כיצד מועילה כתיבת העדים שלא מדעת המתחייב, הרי ככהאי גוונא הוי "מפי כתבם", ואין העדים נאמנים אלא מפיהם ולא מפי כתבם?

לטפויי אתי. אלא משום שמצאנו דין זה מפורש בדברי רבי עקיבא, הובא הדין בשמו. רשב"ם.

187. ובכל זאת מועילה הכתיבה, לחייב את הנתבע שבועת היסת. אף על פי שהיורשים טוענים טענת שמא. שיטמ"ק בשם הריב"ש.

ולכאורה קשה, מדוע לא אמר נפקא מינא לענין שבועה דאורייתא במודה במקצת, שהרי אין נשבעים שבועת מודה במקצת כשהתובע טוען טענת שמא, ואם יכתבו שטר על טענת